

Міністерство освіти і науки України
Національний аерокосмічний університет ім. М. Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Кафедра фінансів, обліку і оподаткування
(№ 604)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Гарант освітньої програми

 Л. Л. Носач
«31» серпня 2022 р.

СИЛАБУС ОBOB'ЯЗKОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Міжнародні валютно-фінансові і кредитні відносини

(назва навчальної дисципліни)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітня програма: Міжнародна економіка

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Силабус введено в дію з 01.09.2022 року

Харків – 2022 р.

Розробник: Ліхоносова Г.С., д.е.н., проф.
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни розглянуто на засіданні кафедри фінансів, обліку і оподаткування (№ 604)

Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

Завідувач кафедри д.е.н., проф.
(науковий ступінь та вчене звання)

(підпис)

Т.В. Калінеску
(ініціали та прізвище)

Погоджено з представником здобувачів освіти:

_____
(підпис)

_____
(ініціали та прізвище)

Д. В. Дикун

1. Загальна інформація про викладача

Ліхоносова Ганна Сергіївна, д-р екон. наук, професор. Стаж викладацької роботи – з 2009 року; в університеті викладає такі дисципліни:

- адміністрування податків;
- податковий контроль підприємств
- аерокосмічної галузі;
- фінансовий облік і аналіз ЗЕД;
- міжнародні фінансові розрахунки;
- митний менеджмент;
- звітність підприємств;
- біржова діяльність та фондовий ринок;
- корпоративна соціальна відповідальність.

Напрями наукових досліджень: податкові стимули соціально-економічного розвитку; соціально-економічні важелі регулювання добробуту населення; фінансове обґрунтування нівелювання соціально-економічного відторгнення; обліково-аналітичний інструментарій корпоративної соціальної відповідальності.

2. Опис навчальної дисципліни

Семестр, в якому викладається дисципліна – 5 семестр.

Обсяг дисципліни: 4 кредити ЄКТС (120 годин), у тому числі аудиторних – 48 годин, самостійної роботи здобувачів – 72 години.

Форми здобуття освіти: денна, заочна, дистанційна.

Дисципліна – обов'язкова.

Види навчальної діяльності – лекції, практичні роботи, самостійна робота здобувача.

Види контролю – поточний, модульний та підсумковий (семестровий) контроль (іспит).

Мова викладання – українська.

Необхідні обов'язкові попередні дисципліни (пререквізити): фінанси.

Необхідні обов'язкові супутні дисципліни (кореквізити) – міжнародна безпека України, міжнародна економіка.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: засвоєння у здобувачів знань і формування практичних навичок із проведення валютно-фінансових та кредитно-розрахункових операцій у міжнародному середовищі.

Завдання: вивчення валютно-фінансового ринку, цілей, норм і правил валютно-фінансових та кредитно-розрахункових операцій, набуття вмінь і навичок проведення операцій різного рівня та відкриття і ведення валютних рахунків.

Згідно з умовами освітньо-професійної програми «Міжнародна економіка» першого (бакалаврського) рівня здобувачі освіти через даний освітній компонент мають здобути **компетентності:**

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі євроатлантичної інтеграції.

СК2. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародних економічних відносин з урахуванням їх основних форм, застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин.

СК3. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин та моделей економічного розвитку.

СК4. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК7. Здатність аналізувати теорії та механізми реалізації міжнародних валютно-фінансових і кредитних відносин.

Програмні результати навчання:

РН4. Систематизувати й упорядкувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН14. Розуміти і застосовувати теорії, принципи, засоби й інструменти реалізації міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин.

РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

PH19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. Організаційні засади та умови проведення міжнародних валютно-фінансових та кредитних розрахунків

Тема 1. ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ОСНОВИ ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНО-ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 (л), 2 (пр) години.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття, види і особливості проведення міжнародних фінансових розрахунків. Роль національних, міжнародних, колективних валют і золота в міжнародних фінансових розрахунках. Сутність та елементи міжнародних фінансів. Предмет та функції міжнародних фінансів. Поняття фінансового середовища. Міжнародний рух капіталу та глобалізація світового ринку. Основні види експорту капіталу. Міжнародна економічна допомога. Суб'єкти міжнародних фінансів. Структура міжнародних фінансових відносин. Міжнародні фінансові організації. Основні напрямки сучасної політики України в галузі міжнародних фінансових розрахунків.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача.

Тема 2. РЕГУЛЮВАННЯ МІЖНАРОДНИХ ВАЛЮТНИХ ВІДНОСИН І РОЗРАХУНКІВ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 (л), 2 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Форми та методи проведення валютної політики. Валютний курс у системі міжнародних кредитно-розрахункових операцій. Принципи провадження валютних обмежень у міжнародних фінансових розрахунках. Поняття валютної системи. Світова валютна система. Складові валютних систем, їх еволюція в міжнародних фінансах. Валюта. Види валют. Конвертованість валют. Ціна (курс) валюти. Види валютних курсів. Валютні резерви. Національна валютна система України. Повноваження Національного банку та Кабінету Міністрів України в сфері валютного контролю та валютного регулювання.

Напрями валютної політики України.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Опанування кон'юнктурних та структурних чинників, що обумовлюють коливання валютних курсів.

Валютний кошик.

Тема 3. БАЛАНС МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*

- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 (л), 2 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Платіжний баланс країни, поняття і структура. Методи регулювання платіжного балансу та класифікації його статей. Чинники, що впливають на платіжний баланс). Авансові розрахунки в формі звичайного банківського переказу коштів. Інкасо. Розрахунки за відкритим рахунком. Розрахунки за допомогою векселів та чеків. Електронно-магнітні засоби здійснення платежів. Акредитив. Види акредитивів: відкличний та безвідкличний, покритий та непокритий. Платіжний баланс України. - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Визначення і принципи формування платіжного балансу. Структура платіжного балансу. Чинники, що впливають на стан платіжного балансу.

Тема 4. НЕДОКУМЕНТАРНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 3 (л), 2 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості використання в міжнародній сфері форм фінансових розрахунків. Міжнародні розрахунки з використанням чеків, пластикових карток. Вексельна форма розрахунків у сфері міжнародного платіжного обороту. Інші способи міжнародних платежів : авансові платежі, платіж на відкритий рахунок. Банківський переказ. Система електронного переказу коштів. - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення послідовності проведення міжнародних розрахунків з використанням чеків, пластикових карток. Ознайомлення з порядком розкриття інформації про рух грошових коштів в міжнародних формах фінансової звітності.

Тема 5. ДОКУМЕНТАРНІ ФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ

Форма занять: лекція, самостійна робота.

- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л) 2 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Особливості, форми, правила відкриття документарного акредитива. Поняття та види інкасо. Особливості інкасової операції в міжнародних розрахунках. Документарний акредитив, компенсаційний акредитив, зустрічний акредитив, резервний акредитив, револьверний акредитив, інкасо, фази документарного інкасо, уніфіковані правила за інкасо (УПІ), документарне інкасо в міжнародних операціях.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення порядку та особливостей проведення інкасової операції в міжнародних розрахунках.

Модульний контроль 1

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 година*

- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*
- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю. Підготовка до модульного контролю.*

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. Застосування форм міжнародних фінансових розрахунків

Тема 6. КРЕДИТУВАННЯ УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л), 2 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Необхідність кредиту в забезпеченні зовнішньої торгівлі. Фірмові кредити. Міжнародні банківські кредити. Кредитно-посередницькі операції банків: експортний факторинг та міжнародні форфейтингові операції. Фінансові та брокерські кредити, міжнародний банківський кредит, кредитування імпортерів на основі векселя, кредитування експортера, механізм короткострокового кредитування експортера. Міжнародний лізинг.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення процедури проведення кредитно-посередницьких операцій банків, експортного факторингу, міжнародних форфейтингових операцій.

Тема 7. ПОТОЧНІ КОНВЕРСІЙНІ ОПЕРАЦІЇ

- *Форма занять: лекція, лабораторна робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л), 1 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Загальна характеристика конверсійних операцій. Валютні операції на умовах спот. Процес установавання валютного курсу. Крос-курси та їх розрахунок. Поняття та види валютної позиції комерційного банку. «Спот»-ринок та його звичаї. Валютна позиція банку та її види. Ф'ючерсні операції. Арбітражні валютні операції. Валютні операції «своп».

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення передумов створення сучасних валютних ринків та їх особливості. Функції, основний товар та суб'єкти валютних ринків. Структура міжнародного валютного ринку.

Тема 8. СТРОКОВІ ВАЛЮТНІ ОПЕРАЦІЇ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л), 1 (пр) годин.*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

Форвардні операції: валютні та процентні контракти. Біржові строкові валютні операції: ф'ючерсні та опціонні контракти. Операції своп: процентний та валютний свопи. Депозитні валютні операції. Єврооблігації (євробонди) та їх класифікація. Організація випуску єврооблігацій. Особливості емісії та розміщення єврооблігацій. Фактори росту ринку єврооблігацій. Організації, що регулюють ринок єврооблігацій. Деривативи та їх види. Організація ринків деривативів. - *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 7 години.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Опанування порядку та особливостей емісії та розміщення єврооблігацій. Фактори росту ринку єврооблігацій.

Тема 9. МІЖНАРОДНІ ВАЛЮТНО-КРЕДИТНІ ОРГАНІЗАЦІЇ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л), 1 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Причини виникнення та передумови розвитку міжнародних валютно-кредитних і фінансових організацій. Міжнародний валютний фонд (МВФ): мета заснування та особливості функціонування. Група Світового банку, її характеристика і структура. Банк міжнародних розрахунків: цілі створення, завдання, функції, роль у світовій валютній системі. Європейський банк реконструкції і розвитку (ЄБРР): мета функціонування та кредитно-інвестиційна політика ЄБРР.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Ознайомлення з метою заснування та особливостями функціонування Міжнародного валютного фонду (МВФ).

Тема 10. СПЕКУЛЯТИВНІ ОПЕРАЦІЇ НА ВАЛЮТНИХ РИНКАХ

- *Форма занять: лекція, практична робота, самостійна робота.*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 2 (л), 1 (пр) годин.*
- *Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.*

Поняття та відмітні особливості спекулятивних операцій. Фундаментальний аналіз економічних індикаторів глобального макроекономічного значення. Технічний аналіз: експоненціальні показники середнього руху курсу. Види дивергенцій. Фундаментальний аналіз валютного ринку, види економічних індикаторів, економічні індикатори глобального макроекономічного значення, індикатор інфляції, індикатор безробіття, індикатор розвитку промисловості, індикатор добробуту населення, технічний аналіз валютного ринку, підтримка та опір руху цін.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів: 8 годин.*

Опрацювання матеріалу лекцій. Формування питань до викладача. Вивчення методики сутності фундаментального аналізу, головних фундаментальних чинників аналізу валютного ринку.

Модульний контроль 2

- *Форма занять: написання модульної роботи в аудиторії (за рішенням лектора допускається проведення у дистанційній формі).*
- *Обсяг аудиторного навантаження: 1 години*

Обов'язкові предмети та засоби (обладнання, устаткування, матеріали, інструменти): відсутні.

- *Обсяг самостійної роботи здобувачів – за необхідністю. Підготовка до модульного контролю.*

5. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання розрахункової роботи з дисципліни. Розрахункова робота являє собою самостійний вид підготовки завдання, пов'язаного з організацією та застосуванням основних форм міжнародних фінансових розрахунків та

формування відповідних форм звітності. Типове завдання надається здобувачу освіти за варіантами.

6. Методи навчання

При викладанні дисципліни «Міжнародні валютно-фінансові та кредитні розрахунки» передбачено застосування активних і інтерактивних методів навчання – проблемних та мінілекцій, практичних занять у активній формі, тестування, розв'язання ситуаційних та практичних завдань, розгляд кейсів, ділові ігри.

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але і високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; виробленню здатності ухвалювати самостійні рішення, здібності до колективних рішень; виробленню здібності до соціальної інтеграції; придбанні навичок вирішення конфліктів у податковій сфері; розвитку здібності до компромісів.

Лекції, практичні заняття, самостійна робота з навчальною та довідковою літературою, самостійне виконання контрольних робіт (для заочної форми навчання), консультації. За рядом тем лекційного матеріалу передбачено використання мультимедійного обладнання у вигляді тематичних відеороликів, які розкривають суть окремих тем даної дисципліни.

Контроль знань виконується за принципами кредитно-модульної системи і складається з поточного, модульного та підсумкового. Підсумковий контроль проводиться за тестами з кожного змістового модулю та результатами захисту лабораторних робіт. Модульний – за результатами виконання частини комплексного контрольного завдання.

7. Методи контролю

Поточне усне опитування, оцінка виконання практичних завдань, оцінка виконання та захисту контрольних робіт (для заочної форми навчання), підсумковий контроль у формі заліку. Проведення поточно-модульного контролю. Поточно-модульний контроль здійснюється та оцінюється за двома складовими: практичний модульний контроль і лекційний (теоретичний) модульний контроль. Оцінка за практичну складову модульного контролю виставляється за результатами оцінювання знань студента під час практичних занять, виконання завдань для самостійної роботи та проміжного контролю згідно з графіком навчального процесу.

Оцінювання і перевірка знань студента проводиться в таких формах:

1. На кожному занятті контролюється присутність студента.
2. Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять.
3. Оцінювання виконання завдань для самостійної роботи.
4. Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання).
5. Проведення поточного модульного контролю.
6. Проведення заліку.

Перевірка та оцінювання знань студента під час проведення практичних занять має на меті перевірку рівня володіння теоретичними знаннями з теми практичного заняття та можливість застосовувати їх при вирішенні практичного завдання. Оцінювання проводиться за 100-бальною системою за такими критеріями:

- 1) ступінь засвоєння теоретичного матеріалу, який розглядається на заняттях, його розуміння;
- 2) ступінь вміння засвоювати компетенції, набуті на практичних заняттях;
- 3) рівень вивчення основної, додаткової рекомендованої літератури, а також сучасної літератури з проблематики певних тем навчальної дисципліни;
- 4) уміння поєднувати теорію з практикою при вирішенні питань податкового характеру, вміння обґрунтовувати прийняті рішення при виробленні рекомендацій щодо напрямів подальшої реалізації податкової політики, виконанні розрахункових завдань щодо обчислення сум податків, винесених на розгляд аудиторії;
- 5) логіка, стиль і структура відповідей на питання в письмовій роботі студента і при усних відповідях в аудиторії;
- 6) вміння студента обґрунтовувати свою позицію з точки зору діючого податкового законодавства, узагальнювати інформацію та робити висновки.

Написання есе, тез доповідей на науковій конференції (семінари) є додатковою частиною самостійної роботи студента над навчальною дисципліною, мета якого – поглиблення теоретичних знань, набутих студентами у процесі вивчення дисципліни, вміння застосовувати індивідуальні, творчі та професійні компетенції, набуті в процесі навчання. Таке завдання спонукає ґрунтовно вивчати нормативно-правову базу з питань оподаткування, спеціальні наукові видання, у яких розглядаються питання побудови та реформування податкової системи.

Оцінювання есе та тез доповідей проводиться виходячи з таких критеріїв: самостійне виконання; логічність та деталізація плану дослідження; визначення невирішених науковопрактичних проблем; повнота розкриття теми; наявність ілюстрацій; відображення практичного досвіду; наявність конкретних пропозицій, наукова новизна; якість оформлення.

Проведення поточних контрольних робіт (тестування, теоретичні та ситуаційні завдання) відбувається за кожною темою (іноді теми можуть об'єднуватись). Це дає можливість перманентно оцінювати рівень знань студентів з теоретичних питань навчальної дисципліни.

Модульний контроль здійснюється у письмовій формі за відповідними білетами. Структура білетів включає у себе: теоретичне питання та ситуаційні завдання. Для підведення підсумків роботи студентів із змістовного модуля виставляється підсумкова оцінка з поточно-модульного контролю, яка враховує оцінки за практичний модульний контроль і лекційний модульний контроль.

8. Критерії оцінювання та розподіл балів, які отримують здобувачі

Складові навчальної роботи	Бали за одне заняття (завдання)	Кількість занять (завдань)	Сумарна кількість балів
Змістовний модуль 1			
Робота на лекціях	0	5	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...15	1	0...15
Змістовний модуль 2			
Робота на лекціях	0	5	0
Виконання і захист практичних робіт	0...5	5	0...25
Модульний контроль	0...15	1	0...15

Розрахункова робота	0...20	1	0...20
Залік	0...100	1	0...100
Усього за семестр			0...100

Прийнята шкала оцінювання

Сума балів	Оцінка за традиційною шкалою	
	Іспит, диференційований залік	Залік
90 – 100	Відмінно	Зараховано
75 – 89	Добре	
60 – 74	Задовільно	
0 – 59	Незадовільно	Не зараховано

Семестровий контроль (іспит) проводиться у разі відмови студента від балів поточного тестування й за наявності допуску до заліку. Під час складання семестрового заліку студент має можливість отримати максимум 100 балів. Білет для іспиту складається з :

- 1) понятійного диктанту (25 б.);
- 2) допису логічного закінчення фрази (визначення) (25 б.);
- 3) тестів (25 тестів) (25 б.);
- 4) задачі / ситуаційні завдання (25 б.)

Під час складання семестрового іспиту здобувач має можливість отримати максимум 100 балів.

Критерії оцінювання роботи здобувача протягом семестру

Задовільно (60 – 74). Мати мінімум знань та умінь. Відпрацювати та захистити всі теми практичних занять. Показати мінімум знань та умінь. Виконати та захистити розрахункову роботу. Знати визначення та характеристику системи міжнародних фінансових розрахунків. Розуміти принципи функціонування світової валютно-фінансової системи та етапів її еволюції. Опанувати принципи формування платіжного балансу країн світу. Знати механізми проведення міжнародних фінансових розрахунків у всіх їхніх формах.

Добре (75 – 89). Твердо знати мінімум, захистити розрахункову роботу, здати тестування та поза аудиторну самостійну роботу. Знати сутність конверсійних операцій. Вміти порівнювати характеристику спотовому та форвардному ринку. Розуміти особливості валютних операцій на умовах спот та шляхи їхнього застосування. Досконало розуміти принципи формування валютного курсу та процесу його встановлення. Вміти пояснювати суть прямого та зворотного котирування, описувати процедуру котирування валютних курсів банками з використанням сторін bid і offer. Знати визначення поняття «крос-курс» і наводити порядок розрахунку крос-курсів. Знати основні методи управління валютним ризиком.

Відмінно (90 – 100). Повно знати основний та додатковий матеріал. Знати усі теми. Орієнтуватися у законодавчій базі. Досконало знати основний та додатковий матеріал, вміти його аналізувати, оцінювати, узагальнювати та приймати рішення. Назвіть та опишіть основні параметри форвардного контракту. Давати характеристику валютним форвардним контрактам, пояснювати порядок проведення операцій з валютним форвардним контрактом. Характеризувати процентний форвардний контракт, пояснювати порядок проведення операцій з процентним форвардним контрактом, ф'ючерсним контрактам та опціонним контрактам на конкретному прикладі. Вміти розкривати суть операцій типу своп, депозитної позиції та відсоткового

арбітражу. Поглиблено вивчити питання курсу «Міжнародні фінансові розрахунки» та розкрити свою точку зору в тезах доповідей наукових конференцій.

9. Політика навчального курсу

Відпрацювання пропущених занять відбувається відповідно до розкладу консультацій, за попереднім погодженням з викладачем. Питання, що стосуються академічної доброчесності, розглядає викладач або за процедурою, визначеною у Положенні про академічну доброчесність Університету.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач вищої освіти діє відповідно Положенню Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» «Про академічну доброчесність».

Учасники освітнього процесу у своїй академічній діяльності мають дотримуватись загальноприйнятих морально-етичних норм і правил поведінки, а також:

- самостійно виконувати навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей), за винятком випадків, коли такі завдання передбачають групову роботу;

- посилається на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

10. Порядок визнання результатів неформальної освіти

Неформальна освіта - це освіта, яка здобувається зазвичай за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти.

Право на визнання результатів неформальної освіти поширюється на здобувачів усіх рівнів вищої освіти.

З метою визнання результатів неформальної освіти за заявою здобувача освіти на ім'я викладача певної дисципліни проводиться перевірка отриманих здобувачем результатів навчання.

У разі необхідності, згідно з рішенням викладача, гаранта освітньої програми або завідувача випускової кафедри створюється предметна комісія. До складу комісії входять: гарант освітньої програми за якою навчається здобувач; завідувач кафедри, за якою закріплено дисципліну, результати навчання за якою перевіряються; науково-педагогічні працівники, які викладають відповідну дисципліну.

За підсумками оцінювання викладач або предметна комісія складає протокол, який містить висновок про зарахування чи не зарахування відповідної дисципліни для деканату.

За умови позитивного висновку щодо процедури визнання результатів неформальної освіти здобувачу зараховуються відповідна дисципліна навчального плану або її частина та визначений для неї обсяг кредитів ЄКТС.

11. Методичне забезпечення та інформаційні ресурси

Підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, навчально-методичний комплекс дисципліни тощо, які видані в Університеті знаходяться за посиланням:

http://library.khai.edu/catalog?clear_all_params=0&mode=KNMZ&lang=ukr&caller_mode=SearchDocForm&ext=no&theme_path=0&themes_basket=&ttp_themes_basket=&disciplinesearch=no&top_list=1&fullsearch_fld=&author_fld=%D0%A0%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2&docname_fld=&docname_cond=beginwith&theme_context=%D0%A0%D1%96%D0%B7%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BC%D0%B5%D1%82%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B2&theme_cond=all+theme&theme_id=0&is_ttp=0&combiningAND=0&step=20&tpage=1

Сторінка дисципліни знаходиться за посиланням:

<https://mentor.khai.edu/course/view.php?id=6827>

11. Рекомендована література

1. Боринець С. Я. Міжнародні валютно-фінансові відносини : Підручник / С. Я. Боринець. – К. : Знання, 2014. – 409 с.
2. Кравчук Н.Я., Пруський О.С., Колісник О.Я. Міжнародні фінанси : Навчально-методичний посібник. У 2-х частинах. Частина 1. – Тернопіль : Vector, 2011. – 320 с.
3. Міжнародні валютно-кредитні відносини : підручник / за ред. А. С. Філіпченко. – К. : Либідь, 2014. – 208 с.
4. Міжнародні валютно-фінансові та кредитні відносини [Текст] : навч. посіб. / [Лисенков Ю. М. (голова авт. кол.) та ін.] ; за ред. В. Є. Поліванова, В. О. Мещерякова, Ю. М. Лисенкова; Укр. держ. ун-т фінансів та міжнар. торгівлі. – Київ: Зовнішня торгівля, 2014. - 511 с
5. Міжнародні розрахунки та валютні операції: навч. посіб. / Б.С. Івасів, Л.М. Прийдун, В.Я. Рудан. — Тернопіль: Вектор, 2013. —572 с.
6. Патица Н.І. Міжнародні валютно-кредитні відносини: навчальний посібник/ Н. І. Патица. – К.: Знання, 2012. – 566 с.
7. Міжнародні фінанси : навч. посіб. / І. М. Грінько ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 109 с.

Інформаційні ресурси

Інструкція про переміщення готівки і банківських металів через митний кордон України, затверджена Постановою Правління Національного банку України № 148 від 27.05.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1172-03>.

Інструкція про порядок відкриття, використання і закриття рахунків в національній та іноземній валютах, затверджена Постановою Правління НБУ від 12.11.2003 р. за № 492 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0520-08>.

Конвенція, якою запроваджено Уніфікований закон про переказні векселі та прості векселі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_009_4. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. –Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.weforum.org.

Офіційний сайт Генеральної прокуратури України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>.

Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

Офіційний сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://treasury.gov.ua/>.

Офіційний сайт Державної фіскальної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/>.

Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.imf.org>.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.

Офіційний сайт Науково-технічної бібліотеки Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «ХАІ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.khai.edu/>.

Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Офіційний сторінка науково-виробничого журналу «Часопис економічних реформ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nti.khai.edu/ojs/index.php/cher/index>.

Положення про порядок видачі індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України для оплати банківських металів та проведення окремих валютних операцій, затверджене Постановою Правління НБУ № 266 від 17.06.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0897-04>.

Положення про порядок видачі Національним банком України індивідуальних ліцензій на розміщення резидентами (юридичними та фізичними особами) валютних цінностей на рахунках за межами України затверджене Постановою Правління НБУ № 485 від 14.10.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1413-04>.

Положення про порядок видачі резидентам індивідуальних ліцензій на переказування іноземної валюти за межі України з метою ридбаня облігацій зовнішніх державних позик України затверджене й ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0090-03>.

Положення про порядок отримання резидентами кредитів, позик в іноземній валюті від нерезидентів і надання резидентами позик в іноземній валюті нерезидентам, затверджене Постановою Правління НБУ № 270 від 17.06.2004 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0885-04>.

Правила вивезення з України і ввезення в Україну уповноваженими банками національної та іноземної валюти, банківських металів, бланків чеків, затверджені Постановою Правління НБУ № 327 від 06.08.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0753-03>.

Спеціалізований інформаційно-аналітичний ресурс для бухгалтерів, аудиторів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.buhgalter911.com>.

Уніфіковані звичаї та правила по документарному акредитиву (UCP-600) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_013.

Уніфіковані правила по інкасо [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/988_002.